

HANS VAN OMMEREN, FOTOGRAAF EN KUNSTENAAR

PAUL KRAUSE, SPECIALIST IN FINE-ART PRINTING

PETER ELEVELD, HOOFD FOTO-ATELIER RIJKSMUSEUM

ULTRACHROME INKTEN: KLEURWEERGAVE EN HOUDBAARHEID

KLEURPROEVEN MET EPSON PRINTERS

SPECIAL MAGAZINE

EPSON

Pf

Professionele Fotografie

PETER ELEVELD

Peter Eleveld is sinds een half jaar in dienst bij het Rijksmuseum te Amsterdam. Zijn visie is er voornamelijk op gericht de fotografische afdeling behendig het digitale tijdperk in te loodsen. Het beroemde museum aan het Museumplein in Amsterdam herbergt vele kunstwerken van Hollandse meesters, alsmede diverse kunstobjecten die een beeld geven van de rijke geschiedenis van Nederland en de floreerende handel met Azië. Een dagelijks terugkerende taak is het vastleggen van die vele uiteenlopende kunstobjecten voor gebruik in catalogi, kunstboeken en het eigen archief. En dat is

een taak die je niet licht moet opvatten, vindt Peter. De objecten lopen uiteen van grote schilderijen, pentekeningen en kleine gravures tot meubilair, serviezen en munten. Het fotoatelier beschikt over een permanente studio, maar vaak moet men ook na sluitingstijd op locatie een moeilijk verplaatsbaar voorwerp fotograferen. (Een bijkomend probleem is de huidige verbouwing van het Rijksmuseum. Een groot deel van de collectie is tijdelijk opgeslagen in het europakhuis in Lelystad. Hier is tevens de studio ingericht. Tot 2008 zal Peter heen en weer moeten pendelen tussen

Lelystad en Amsterdam.) Veel onderwerpen worden tegenwoordig digitaal opgenomen met een PhaseOne-camera, hoewel moiré-effecten hierbij een wezenlijk probleem vormen. "Met name bij gravures en op canvas geschilderde werken treedt het gevreesde effect snel op", legt Peter uit. Op de computer laat hij enkele voorbeelden zien die inderdaad een lelijke structuur bevatten. Moiré wordt veroorzaakt door een ongelukkig samenvallen van een zich herhalende structuur in het onderwerp met het grid van beeldpunten op de CCD.

OP EEN REPRODUCTIE VAN EEN KUNSTWERK
MOETEN DE KLEUREN WEL EXACT KLOPPEN...

DRUK DIT MAAR EENS AF MET EEN EPSON OP
ZWAAR PAPIER EN JE WEEET NIET WAT JE ZIET!

Vanwege het moiré-effect heeft Peter onlangs het Rijksmuseum overgehaald om een Cruse reproscanner aan te schaffen. "Mijn voorkeur gaat uit naar de Cruse-scanner maar ook de extreem groot formaat Lumière-scanner is interessant voor ons vakgebied", legt hij uit. "Door de hoge resolutie ontstaat geen moiré, en een bijkomend voordeel van de Cruse is dat het licht van de scanner onder een hoek kan worden ingesteld, zodat je de structuur van canvas en geschept papier veel beter kunt reproduceren." Hij laat op zijn computer enkele verbluffend duidelijke voorbeelden zien van testopnamen van gravures en pentekeningen die hij met de Cruse maakte. Deze zijn afkomstig uit het Rijksprentenkabinet en de mensen daar waren zeer enthousiast over dit resultaat. "De papierindruk is op het beeldscherm al goed te zien, maar druk dit maar eens af met een Epson op zwaar papier en je weet niet wat je ziet! Je kunt het zo inlijsten en aan de muur hangen!" Dat laatste is nu ook precies wat Peter wil bereiken. Een ander idee is van de belangrijkste werken uit de beroemde collectie in eigen huis hoogwaardige reproducties in diverse formaten af te drukken, die men kan verkopen in de museum shop. "Een soort printing-on-demand", verduidelijkt Peter. De keuze voor Epson heeft alles te maken met de houdbaarheid en kleurdiepte van de gebruikte pigmenten. "Als je een re-

productie met zo'n mooie uitdrukking van het oorspronkelijke materiaal aan de muur wilt hangen, dan moet het uiteraard ook een tijdje mooi blijven... Epson claimt een houdbaarheid van 75 jaar, en dat vind ik ruim voldoende. We hebben hier in het archief bijvoorbeeld dia's die na tien jaar al zijn verkleurd. Het Rijksmuseum onderzoekt op dit moment of mijn plan praktisch haalbaar is, alvorens over te gaan tot de aanschaf van een Epson 7600. Deze grootformaat printer geeft ons de mogelijkheid hoge kwaliteit reproducties te maken met de nieuwe Ultrachrome-inkten. Met name de extra grijze inkt is voor reproductiedruk van groot belang. Die veroorzaakt diepere kleurtinten en neutrale grijze vlakken. In combinatie met de juiste papiersoort kun je dan verbluffend goede afdrucken produceren die nauwelijks van het origineel zijn te onderscheiden..."

De ervaringen die Peter Eleveld opdeed met fotografische afwerking komen hem in deze functie goed van pas. Zo was hij onder meer verbonden aan het vaklab van Kodak en Agfa en verbleef hij vele jaren in het Midden-Oosten (Saoedi-Arabië, Dubai en Bahrein) om daar vaklaboratoria op poten te zetten. Als fotograaf met deze achtergrond worstelt hij met het immer terugkerende probleem van kleurbeheersing. Vooral het consistent houden van zijn originele opnamen met die van het

uiteindelijke drukwerk in diverse kunstboeken is een probleem apart. "De diverse drukkerijen waarmee wij samenwerken, gebruiken onderling afwijkende kleurmanagementsystemen, en dat levert wel eens problemen op. Vandaar dat we een Epson 4000 als proofer gebruiken, om met behulp van de ICC-profielen van de drukker het resultaat van het uiteindelijke drukwerk te simuleren", legt Peter uit. "De drukker krijgt dan een print meegeleverd om aan te tonen dat het er zo moet uitzien. Zo'n drukproef is van groot belang voor het correct weergeven van een kunstwerk." Hij toont als voorbeeld enkele uitgaven die het recentelijk verworven kunstwerk 'Burge-meester van Delft' van Jan Steen tonen. "Bij zo'n kunstwerk dient de kleurweergave in verschillende uitgaven zo consistent mogelijk te zijn. Ook hier vertrouwen we volledig op de hoge kwaliteit die Epson ons levert..."

